

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 6 października 2021 r.*

Odwołanie – Pomoc państwa – Artykuł 107 ust. 1 TFUE – System podatkowy – Przepisy o podatku dochodowym od osób prawnych umożliwiające przedsiębiorstwom mającym rezydencję podatkową w Hiszpanii amortyzację wartości firmy wynikającej z nabycia udziałów w przedsiębiorstwach mających rezydencję podatkową poza tym państwem członkowskim – Pojęcie „pomocy państwa” – Warunek dotyczący selektywności – System odniesienia – Odstępstwo – Odmienne traktowanie – Uzasadnienie odmiennego traktowania

W sprawie C-52/19 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 25 stycznia 2019 r.,

Banco Santander SA, z siedzibą w Santander (Hiszpania), którą reprezentowali J.L. Buendía Sierra, E. Abad Valdenebro, R. Calvo Salinero i A. Lamadrid de Pablo, abogados,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, którą reprezentowali R. Lyal, B. Stromsky, C. Urraca Caviedes i P. Němečková, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes, A. Arabadjiev, M. Vilaras, E. Regan, M. Ilešič, A. Kumin i N. Wahl (sprawozdawca), prezesi izb, D. Šváby, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos, P.G. Xuereb i I. Jarukaitis, sędziowie,

rzecznik generalny: G. Pitruzzella,

sekretarz: L. Carrasco Marco, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 7 września 2020 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2021 r.,

* Język postępowania: hiszpański.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 W swoim odwołaniu Banco Santander SA wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 15 listopada 2018 r., Banco Santander/Komisja (T-227/10, niepublikowanego, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2018:785), w którym Sąd oddalił jej skargę o stwierdzenie nieważności art. 1 ust. 1 oraz, tytułem żądania ewentualnego, art. 4 decyzji Komisji 2011/5/WE z dnia 28 października 2009 r. w sprawie amortyzacji podatkowej finansowej wartości firmy w związku z nabyciem udziałów w zagranicznych przedsiębiorstwach C 45/07 (ex NN 51/07, ex CP 9/07) wdrożonej przez Hiszpanię (Dz.U. 2011, L 7, s. 48, zwanej dalej „sporną decyzją”).

I. Okoliczności powstania sporu

- 2 Okoliczności powstania sporu, opisane przez Sąd w pkt 1–8 zaskarżonego wyroku, można streścić w następujący sposób:
- 3 W dniu 10 października 2007 r. Komisja Europejska, w następstwie wielu zapytań na piśmie wystosowanych do niej w latach 2005–2006 przez członków Parlamentu Europejskiego oraz skargi prywatnego podmiotu gospodarczego otrzymanej przez tę instytucję w 2007 r., postanowiła wszcząć przewidziane w art. 108 ust. 2 TFUE formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do mechanizmu przewidzianego w art. 12 ust. 5 Ley del Impuesto sobre Sociedades (ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych), wprowadzonego do niej w drodze Ley 24/2001, de Medidas Fiscales, Administrativas y del Orden Social (ustawy nr 24/2001 w sprawie środków podatkowych, administracyjnych i z zakresu spraw społecznych) z dnia 27 grudnia 2001 r. (BOE nr 313 z dnia 31 grudnia 2001 r., s. 50493) i przejętego przez Real Decreto Legislativo 4/2004, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Sociedades (królewski dekret ustawodawczy nr 4/2004 w sprawie zatwierdzenia ujednoliconego tekstu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych) z dnia 5 marca 2004 r. (BOE nr 61 z dnia 11 marca 2004 r., s. 10951, zwanego dalej „spornym środkiem”).
- 4 W ramach spornego środka przewidziano, że w przypadku nabycia przez przedsiębiorstwo opodatkowane w Hiszpanii udziałów w „przedsiębiorstwie zagranicznym” – w sytuacji gdy udziały te wynoszą co najmniej 5% nabywanego przedsiębiorstwa i pozostają własnością nabywcy nieprzerwanie przez okres co najmniej jednego roku – wynikająca z tego nabycia udziałów wartość finansowa firmy może zostać odliczona w postaci amortyzacji od podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych, którego przedsiębiorstwo to jest płatnikiem. W ramach tego środka wyjaśniono, że za „przedsiębiorstwo zagraniczne” uznawane jest przedsiębiorstwo opodatkowane podatkiem identycznym z tym, jaki znajduje zastosowanie w Hiszpanii, i osiągające swe przychody głównie z działalności prowadzonej za granicą.
- 5 W dniu 28 października 2009 r. Komisja wydała sporną decyzję, którą zamknęła formalne postępowanie wyjaśniające w zakresie transakcji nabycia udziałów przeprowadzonych w Unii Europejskiej.
- 6 W decyzji tej Komisja uznała, że sporny środek polegający na przyznaniu spółkom hiszpańskim ulgi podatkowej umożliwiającej amortyzację wartości firmy wynikającej z nabycia udziałów w spółkach niebędących rezydentami jest niezgodny z rynkiem wewnętrznym, w sytuacji gdy ma

on zastosowanie do nabycia udziałów w spółkach mających siedzibę w Unii (art. 1 ust. 1), i nakazała Królestwu Hiszpanii odzyskanie pomocy odpowiadającej obniżkom podatku przyznanym na podstawie tego systemu (art. 4).

- 7 Komisja nie zamknęła jednak postępowania w odniesieniu do nabycia udziałów poza Unią, ponieważ władze hiszpańskie zobowiązały się do przedstawienia dodatkowych informacji dotyczących zgłoszonych przez nie przeszkód istniejących w przypadku transgranicznych połączeń przedsiębiorstw poza Unią.

II. Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

- 8 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 18 maja 2010 r. wnosząca odwołanie (skarżąca w pierwszej instancji) wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności art. 1 ust. 1 oraz, tytułem żądania ewentualnego, art. 4 spornej decyzji.
- 9 Postępowanie było zawieszono od dnia 13 marca do dnia 7 listopada 2014 r., kiedy to Sąd orzekł w sprawie zakończonej wyrokiem Autogrill España/Komisja (T-219/10, EU:T:2014:939) i stwierdził nieważność spornej decyzji. Postępowanie było ponownie zawieszono od dnia 9 marca 2015 r. do dnia 21 grudnia 2016 r., kiedy to Trybunał orzekł w sprawach zakończonych wyrokiem Komisja/World Duty Free Group i in. (C-20/15 P i C-21/15 P, zwanym dalej „wyrokiem WDFG”, EU:C:2016:981).
- 10 Wyrokiem WDFG Trybunał uchylił wyrok z dnia 7 listopada 2014 r., Autogrill España/Komisja (T-219/10, EU:T:2014:939), a także wyrok z dnia 7 listopada 2014 r., Banco Santander i Santusa/Komisja (T-399/11, EU:T:2014:938), przekazał sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania, orzekł, że rozstrzygnięcie o części kosztów nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie i obciążył Republikę Federalną Niemiec, Irlandię i Królestwo Hiszpanii ich własnymi kosztami.
- 11 Pismem z dnia 16 stycznia 2017 r. Sąd wezwał strony do przedstawienia uwag w przedmiocie wyroku WDFG. Strony przedstawiły uwagi w wyznaczonym terminie.
- 12 Zaskarżonym wyrokiem Sąd oddalił skargę wniesioną przez wnoszącą odwołanie (skarżącą w pierwszej instancji).
- 13 Oddalając trzy podniesione przez nią zarzuty, z których pierwszy dotyczył braku selektywności spornego środka (pkt 26–215 zaskarżonego wyroku), drugi – błędnego wskazania beneficjenta spornego środka (pkt 216–237 zaskarżonego wyroku), a trzeci – nieuwzględnienia zasady ochrony uzasadnionych oczekiwań (pkt 238–314 zaskarżonego wyroku), Sąd orzekł, że skargę należy oddalić w całości, bez konieczności orzekania w przedmiocie jej dopuszczalności, podważanej przez Komisję (pkt 24 i 316 zaskarżonego wyroku).
- 14 Konkretnie, w odniesieniu do zarzutu pierwszego Sąd przypomniał w pierwszej kolejności, że – jak wynika z wyroku WDFG – środek podatkowy przyznający korzyść, której przyznanie jest uzależnione od dokonania transakcji gospodarczej, może być selektywny także w sytuacji, gdy ze względu na cechy danej transakcji każde przedsiębiorstwo może swobodnie podjąć decyzję o jej dokonaniu (pkt 64–76 zaskarżonego wyroku).

- 15 W drugiej kolejności Sąd zbadał sporny środek w świetle trzech etapów metody analizy selektywności krajowego środka podatkowego, przedstawionej w pkt 50 i 51 zaskarżonego wyroku, a mianowicie najpierw ustalenia powszechnego lub „normalnego” systemu podatkowego obowiązującego w danym państwie członkowskim, następnie oceny kwestii, czy przedmiotowy środek podatkowy stanowi odstępstwo od tego powszechnego systemu, ponieważ wprowadza zróżnicowanie wśród podmiotów gospodarczych znajdujących się – w świetle celu przyświecającego temu powszechnemu systemowi – w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, oraz wreszcie oceny kwestii, czy takie odstępstwo jest uzasadnione charakterem lub strukturą tego systemu.
- 16 Jeśli chodzi o etap pierwszy, Sąd wskazał, że ramy odniesienia określone w spornej decyzji, a mianowicie „traktowanie pod względem podatkowym wartości firmy” (pkt 79 zaskarżonego wyroku), stanowią właściwy system odniesienia w niniejszej sprawie między innymi z tego względu, że przedsiębiorstwa, które nabywają udziały w spółkach niebędących rezydentami, znajdują się – w świetle celu przyświecającego traktowaniu pod względem podatkowym wartości firmy – w sytuacji faktycznej i prawnej porównywalnej z sytuacją przedsiębiorstw nabywających udziały w spółkach będących rezydentami. Zdaniem tego sądu celem tego systemu jest zapewnienie pewnego paralelizmu między traktowaniem pod względem księgowym a traktowaniem pod względem podatkowym wartości firmy wynikającej dla przedsiębiorstwa z nabycia udziałów w spółce (pkt 103–109 zaskarżonego wyroku). Sąd nie zgodził się zatem z koncepcją, że sporny środek stanowi samodzielny system odniesienia (pkt 113–127 zaskarżonego wyroku), w związku z czym oddalił zastrzeżenie oparte na istnieniu przeszkód dla połączeń transgranicznych przedsiębiorstw (pkt 108, 125 i 128 zaskarżonego wyroku).
- 17 Jeśli chodzi o etap drugi, Sąd stwierdził, że Komisja słusznie uznała w spornej decyzji, iż sporny środek wprowadził odstępstwo od normalnego systemu podatkowego. Sąd oddalił zatem zastrzeżenie, w myśl którego Komisja nie wywiązała się z ciążącego na niej obowiązku wykazania, że transakcje nabycia udziałów w spółkach będących rezydentami i transakcje nabycia udziałów w spółkach niebędących rezydentami są porównywalne w świetle celu neutralności podatkowej przyświecającego spornemu środkowi (pkt 129–151 zaskarżonego wyroku).
- 18 Jeśli chodzi o etap trzeci, Sąd podkreślił, że żaden z argumentów przedstawionych konkretnie w rozpatrywanej sprawie nie pozwala uzasadnić odstępstwa ustanowionego przez ten środek, a tym samym stwierdzonego odmiennego traktowania (pkt 152–214 zaskarżonego wyroku).

III. Żądania stron

- 19 W swoim odwołaniu wnosząca odwołanie wnosi do Trybunału o:
 - uchylene zaskarżonego wyroku;
 - uwzględnienie jej skargi o stwierdzenie nieważności i ostateczne stwierdzenie nieważności spornej decyzji oraz
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania.
- 20 Komisja wnosi do Trybunału o:
 - oddalenie odwołania i

– obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania.

IV. W przedmiocie odwołania

- 21 Wnosząca odwołanie podnosi na jego poparcie jedyny zarzut, dotyczący naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE w odniesieniu do przesłanki dotyczącej selektywności. Zarzuca ona zasadniczo Sądowi, że dopuścił się szeregu naruszeń prawa przy stosowaniu metody analizy w trzech etapach dotyczącej selektywności środków podatkowych, która to metoda została potwierdzona w utrwalonym orzecznictwie Trybunału.
- 22 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału uznanie danego środka krajowego za „pomoc państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE wymaga spełnienia wszystkich następujących warunków. Po pierwsze, musi mieć miejsce interwencja państwa lub za pośrednictwem zasobów państwowych. Po drugie, interwencja ta musi być w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Po trzecie, musi ona przyznawać selektywną korzyść beneficjentowi. Po czwarte, musi ona zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem (wyrok WDFG, pkt 53 i przytoczone tam orzecznictwo; a także wyrok z dnia 16 marca 2021 r., Komisja/Polska, C-562/19 P, EU:C:2021:201, pkt 27).
- 23 Bezsporne jest, że środki krajowe przyznające korzyść podatkową, które wprawdzie nie wiążą się z przeniesieniem zasobów państwowych, lecz stawiają beneficjentów w korzystniejszej sytuacji finansowej niż innych podatników, mogą przysparzać selektywnej korzyści beneficjentom i w związku z tym stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (zob. podobnie wyrok WDFG, pkt 56; wyrok z dnia 19 grudnia 2018 r., A-Brauerei, C-374/17, EU:C:2018:1024, pkt 21).
- 24 Jeśli chodzi o warunek dotyczący selektywności korzyści, nierozzerwalnie związany z kwalifikacją środka jako „pomocy państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, który to warunek stanowi jedyny przedmiot argumentacji przedstawionej w ramach rozpatrywanego odwołania, z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że warunek ten wymaga ustalenia, czy w ramach danego systemu prawnego sporny środek krajowy może sprzyjać „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów” w porównaniu z innymi, znajdującymi się, w świetle celu przyświecającego temu systemowi, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej i tym samym poddany odmiennemu traktowaniu, które może zostać zasadniczo uznane za dyskryminacyjne (wyrok z dnia 16 marca 2021 r., Komisja/Polska, C-562/19 P, EU:C:2021:201, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 25 Badanie kwestii, czy taki środek ma charakter selektywny, zbiega się zatem w istocie z badaniem kwestii, czy środek ten ma zastosowanie do wszystkich tych podmiotów gospodarczych w niedyskryminacyjny sposób (wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 53).
- 26 W przypadku gdy sporny środek jest pomyślany jako system pomocy, a nie pomoc indywidualna, na Komisji spoczywa obowiązek udowodnienia, że nawet jeśli środek ten przewiduje korzyść o charakterze generalnym, przyznaje on wyłączną korzyść niektórym przedsiębiorstwom lub niektórym sektorom działalności (wyrok WDFG, pkt 55 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 27 W celu uznania krajowego środka podatkowego za „selektywny” Komisja musi najpierw ustalić system odniesienia, czyli „normalny” system podatkowy obowiązujący w danym państwie członkowskim, a następnie wykazać, że dany środek stanowi odstępstwo od tego systemu odniesienia, jako że wprowadza on zróżnicowanie wśród podmiotów gospodarczych znajdujących się, w świetle celu przyświecającego temu powszechnemu systemowi, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2018 r., A-Brauerei, C-374/17, EU:C:2018:1024, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Pojęcie „pomocy państwa” nie obejmuje jednak środków wprowadzających zróżnicowanie wśród przedsiębiorstw, które znajdują się, w świetle celu przyświecającego danemu systemowi prawnemu, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, i tym samym a priori selektywnych, w wypadku gdy dane państwo członkowskie wykaże, że zróżnicowanie to jest uzasadnione, gdyż wynika z charakteru lub ze struktury systemu, w który środki te się wpisują (wyrok z dnia 19 grudnia 2018 r., A-Brauerei, C-374/17, EU:C:2018:1024, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 29 To właśnie w świetle tych uwag należy rozpatrzyć różne części jedyne zarzutu odwołania.
- 30 Jedyne zarzut podniesiony przez wnoszącą odwołanie dzieli się na sześć części, które dotyczą zasadniczo, po pierwsze, określenia systemu odniesienia, po drugie, wskazania celu tego systemu, na którego podstawie należy dokonać porównania na drugim etapie analizy selektywności, po trzecie, przypisania ciężaru dowodu, po czwarte, poszanowania zasady proporcjonalności, po piąte, istnienia związku przyczynowego pomiędzy brakiem możliwości dokonania połączenia za granicą a nabyciem udziałów za granicą oraz, po szóste, badania podzielnego charakteru spornego środka w zależności od określonego w procentach stopnia sprawowania kontroli.

A. W przedmiocie części pierwszej jedyne zarzutu odwołania, dotyczącej błędów popełnionych przy wskazaniu systemu odniesienia

1. Argumentacja stron

- 31 Wnosząca odwołanie podnosi, że Sąd popełnił szereg błędów przy wskazaniu systemu odniesienia.
- 32 Przede wszystkim Sąd zastosował według niej system odniesienia odmienny od systemu określonego w spornej decyzji, ponieważ opisał system odniesienia tej decyzji jako stanowiący „traktowanie wartości firmy pod względem podatkowym” i nie ograniczył tych ram do „traktowania jedynie finansowej wartości firmy pod względem podatkowym” (pkt 79 i 127 zaskarżonego wyroku). Zdaniem wnoszącej odwołanie te dwa „wyrażenia” odnoszą się do podejść odmiennych merytorycznie. Wnosząca odwołanie uważa, że zastępując swoim własnym uzasadnieniem uzasadnienie spornej decyzji i uzupełniając swoim własnym uzasadnieniem braki w uzasadnieniu spornej decyzji, Sąd naruszył prawo w sposób powodujący konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku.
- 33 Następnie Sąd według niej niesłusznie wykluczył, w wyniku analizy zawartej w pkt 113–127 zaskarżonego wyroku, koncepcję, że sporny środek może stanowić samodzielny system odniesienia. W tym względzie uważa ona, Sąd nie tylko zastąpił swoim własnym rozumowaniem rozumowanie zawarte w spornej decyzji, ponieważ decyzja ta była oparta wyłącznie na braku

przeszkód dla transgranicznych połączeń przedsiębiorstw, ale ponadto przeprowadził analizę błędną pod względem prawnym. Rozumowanie Sądu między innymi uzależnia bowiem określenie ram odniesienia od zastosowanej techniki legislacyjnej.

- 34 Wreszcie w każdym razie ramy odniesienia przyjęte przez Sąd w zaskarżonym wyroku zostały zdaniem WDFG określone w sposób arbitralny i wynikają z pomylenia wyjątku z normą ogólną. W szczególności nic nie pozwala według niej zrozumieć, z jakich powodów Sąd orzekł, że zamierzonym celem było jedynie „zapewnienie pewnej spójności pomiędzy traktowaniem wartości firmy pod względem podatkowym i jej traktowaniem pod względem księgowym” (pkt 108 zaskarżonego wyroku). Według wnoszącej odwołanie Sąd nie wyjaśnił też, dlaczego wskazał, że brak normy uniemożliwiającej amortyzację finansowej wartości firmy w przypadku krajowego nabycia udziałów jest niczym innym niż „normą ogólną” zdefiniowanego przez niego szerokiego systemu odniesienia (pkt 122 zaskarżonego wyroku). Powołując się między innymi na podejście przyjęte w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 28 czerwca 2018 r., *Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja* (C-203/16 P, EU:C:2018:505), w którym Trybunał orzekł, że nie można uznać, iż środek rozpatrywany w tej sprawie stanowi wyjątek od normy ogólnej, wnosząca odwołanie uważa, że ramy odniesienia zostały w niniejszym przypadku określone w sposób ograniczający, w związku z czym zaskarżony wyrok powinien zostać uchylony.
- 35 Komisja kwestionuje argumentację przedstawioną przez wnoszącą odwołanie. Komisja uważa przede wszystkim, że podnoszone argumenty szczegółowe są zasadniczo niedopuszczalne, ponieważ skarga do Sądu nie zawierała żadnego zastrzeżenia dotyczącego istnienia błędów wpływających na wskazanie systemu odniesienia. Zatem zdaniem Komisji umożliwienie wnoszącej odwołanie podniesienia nowych argumentów w ramach odwołania oznaczałoby umożliwienie jej wniesienia do Trybunału sporu o szerszym zakresie niż spór, który był przedmiotem postępowania przed Sądem. Tytułem ewentualnym Komisja podnosi, że przedstawiona przez wnoszącą odwołanie argumentacja jest bezzasadna. Zdaniem Komisji, wbrew temu, co twierdzi wnosząca odwołanie, po pierwsze, Sąd odniósł się do tego samego systemu odniesienia, który został wskazany w spornej decyzji, po drugie, spornego środka nie można postrzegać jako samodzielnego systemu odniesienia, a po trzecie, zaskarżony wyrok jest uzasadniony w sposób wymagany prawem.

2. Ocena Trybunału

a) W przedmiocie dopuszczalności

- 36 Co się tyczy dopuszczalności argumentów i dowodów przedstawionych na poparcie badanej części zarzutu, kwestionowanej przez Komisję ze względu na rzekomo nowy charakter argumentów przedstawionych na poparcie żądań wnoszącej odwołanie, które to żądania dotyczą wskazania ram odniesienia, należy przypomnieć, że zgodnie z art. 170 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem odwołanie nie może zmieniać przedmiotu sporu przed Sądem.
- 37 Zatem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem właściwość Trybunału w postępowaniu odwoławczym jest ograniczona do oceny prawnego rozstrzygnięcia zarzutów i argumentów, w przedmiocie których toczył się spór w pierwszej instancji. Strona nie może więc podnieść po raz pierwszy przed Trybunałem zarzutu, którego nie podniosła przed Sądem, gdyż byłoby to równoznaczne z umożliwieniem jej zwrócenia się do Trybunału, którego właściwość

w postępowaniu odwoławczym jest ograniczona, ze sprawą o szerszym zakresie niż sprawa rozpoznawana przez Sąd (wyrok z dnia 29 lipca 2019 r., Bayerische Motoren Werke i Freistaat Sachsen/Komisja, C-654/17 P, EU:C:2019:634, pkt 69 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 38 Niemniej jednak wnoszący odwołanie może w odwołaniu podnieść przed Trybunałem zarzuty i argumenty, których źródło stanowi sam zaskarżony wyrok i których przedmiotem jest krytyka zasadności tego wyroku pod względem prawnym (wyroki: z dnia 29 listopada 2007 r., Stadtwerke Schwäbisch Hall i in./Komisja, C-176/06 P, niepublikowany, EU:C:2007:730, pkt 17; a także z dnia 4 marca 2021 r., Komisja/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, pkt 47).
- 39 W niniejszym przypadku z pkt 79–128 zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd zbadał, czy Komisja prawidłowo wskazała podatkowy system odniesienia w ramach pierwszego etapu analizy selektywności. W tej sytuacji dopuszczalne jest na etapie odwołania zakwestionowanie przez wnoszącą odwołanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, niezależnie od okoliczności, że nie przedstawiła ona w pierwszej instancji argumentacji mającej konkretnie na celu podważenie spornej decyzji w tym zakresie.
- 40 Ponadto, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 35 opinii w sprawach połączonych World Duty Free Group i Hiszpania/Komisja (C-51/19 P i C-64/19 P, EU:C:2021:51), należy stwierdzić, że argumenty przedstawione przez wnoszącą odwołanie zawierają precyzyjną i szczegółową krytykę uzasadnienia zaskarżonego wyroku i w dużej mierze mają na celu zakwestionowanie przestrzegania granic oraz zasad wykonywania kontroli sądowej przez Sąd, co w żadnym wypadku nie mogło zostać podniesione przed Sądem.
- 41 W świetle tych rozważań część pierwsza jedyne zarzutu odwołania jest dopuszczalna.

b) Co do istoty

- 42 Wskazanie ram odniesienia nabiera szczególnej wagi w przypadku środków o charakterze podatkowym, ponieważ istnienie korzyści ekonomicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE może być stwierdzone tylko w porównaniu z opodatkowaniem zwanym „normalnym”. Zatem wskazanie wszystkich przedsiębiorstw znajdujących się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej zależy od uprzedniego wskazania systemu prawnego, w świetle celu którego to systemu należy w danym przypadku zbadać porównywalność sytuacji faktycznej i prawnej przedsiębiorstw faworyzowanych przez rozpatrywany środek z przedsiębiorstwami, które nie są faworyzowane [wyroki: z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Hansestadt Lübeck (C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 55, 60); z dnia 28 czerwca 2018 r., Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja, C-203/16 P, EU:C:2018:505, pkt 88, 89].
- 43 W celu dokonania oceny selektywnego charakteru środka podatkowego o charakterze generalnym istotne jest zatem, aby powszechny system podatkowy lub system odniesienia mający zastosowanie w danym państwie członkowskim został prawidłowo wskazany w decyzji Komisji i zbadany przez sąd rozpatrujący spór dotyczący tego ustalenia. Ponieważ wskazanie systemu odniesienia stanowi punkt wyjścia dla badania porównawczego, które należy przeprowadzić w kontekście oceny selektywności systemu pomocy, błąd popełniony przy tym wskazaniu powoduje w sposób nieunikniony wadliwość całej analizy warunku dotyczącego selektywności [zob. podobnie wyroki: z dnia 28 czerwca 2018 r., Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja, C-203/16 P, EU:C:2018:505, pkt 107; z dnia 16 marca 2021 r., Komisja/Polska, C-562/19 P, EU:C:2021:201, pkt 46].

- 44 W tym kontekście należy przede wszystkim wyjaśnić na wstępie, że wskazanie ram odniesienia, którego należy dokonać po przeprowadzeniu kontrydiktoryjnej debaty z danym państwem członkowskim, musi wynikać z obiektywnej oceny treści, systematyki i konkretnych skutków przepisów mających zastosowanie na mocy prawa krajowego tego państwa. W tym względzie selektywności środka podatkowego nie można oceniać w świetle ram odniesienia, które obejmują kilka przepisów prawa krajowego danego państwa członkowskiego sztucznie wyodrębnionych z szerszych ram prawnych [wyrok z dnia 28 czerwca 2018 r., *Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja*, C-203/16 P, EU:C:2018:505, pkt 103].
- 45 W konsekwencji, jak wskazał w istocie rzecznik generalny w pkt 49 opinii w sprawach połączonych *World Duty Free Group i Hiszpania/Komisja* (C-51/19 P i C-64/19 P, EU:C:2021:51), jeżeli dany środek podatkowy jest nierozzerwalnie związany z ogólnym systemem podatkowym danego państwa członkowskiego, należy odwołać się do tego systemu. Natomiast, jeżeli okazuje się, że taki środek daje się wyraźnie oddzielić od wspomnianego systemu ogólnego, nie można wykluczyć, że ramy odniesienia, które należy wziąć pod uwagę, są węższe niż ten ogólny system, a nawet że są one tożsame z samym środkiem, gdy jawi się on jako norma z własną samodzielną logiką prawną i gdy niemożliwe jest wskazanie spójnej całości normatywnej poza tym środkiem.
- 46 Następnie, ponieważ poza dziedzinami, w których prawo podatkowe Unii jest przedmiotem harmonizacji, to dane państwo członkowskie określa, poprzez wykonywanie swoich wyłącznych kompetencji w dziedzinie podatków bezpośrednich, cechy konstytutywne podatku, cechy te powinno uwzględniać wskazanie systemu odniesienia lub „normalnego” systemu podatkowego stanowiącego punkt wyjścia przy analizowaniu przesłanki dotyczącej selektywności (zob. podobnie wyrok z dnia 16 marca 2021 r., *Komisja/Polska*, C-562/19 P, EU:C:2021:201, pkt 38, 39).
- 47 Ponadto należy przypomnieć, że ponieważ wskazanie ram odniesienia powinno opierać się na obiektywnym badaniu treści i systematyki norm mających zastosowanie na mocy prawa krajowego, na tym pierwszym etapie badania selektywności nie należy uwzględniać celów realizowanych przez prawodawcę przy przyjmowaniu badanego środka. W tym względzie Trybunał wielokrotnie orzekał, że cel realizowany przez interwencje państwowe nie wystarcza, aby wykluczyć od razu możliwość uznania ich za „pomoc” w rozumieniu art. 107 TFUE, ponieważ postanowienie to nie wprowadza rozróżnienia interwencji państwa według przyczyn lub celów, lecz definiuje je ze względu na ich skutki (zob. podobnie wyroki: z dnia 22 grudnia 2008 r., *British Aggregates/Komisja*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, pkt 84, 85, a także z dnia 21 grudnia 2016 r., *Komisja/Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 48).
- 48 Wreszcie konieczne jest, aby akt określenia norm, które powinny składać się na system odniesienia, było dokonywane według obiektywnych kryteriów, między innymi w celu umożliwienia sądowej kontroli ocen, na których akt ten jest oparty. Komisja powinna uwzględnić informacje przedstawione ewentualnie przez dane państwo członkowskie oraz, ogólniej, przeprowadzić swoje badanie w sposób rygorystyczny i wystarczająco uzasadniony, aby umożliwić pełną kontrolę sądową.
- 49 To w świetle tych rozważań należy ocenić zasadność przedstawionej przez wnoszącą odwołanie argumentacji dotyczącej wskazania systemu odniesienia jako pierwszego etapu i koniecznego założenia analizy selektywności. Jak wynika z pkt 31–34 niniejszego wyroku, wnosząca odwołanie twierdzi w istocie, że Sąd naruszył prawo, po pierwsze, zastępując uzasadnienie spornej decyzji

dotyczące określenia przyjętego systemu odniesienia, po drugie, wykluczając możliwość uznania samego spornego środka za samodzielny system odniesienia i zastępując uzasadnienie w tym względzie, a po trzecie, określając ten system w sposób arbitralny.

50 Należy zbadać kolejno te trzy zastrzeżenia.

1) W przedmiocie istnienia naruszenia prawa przy wskazaniu systemu odniesienia (zastrzeżenie pierwsze części pierwszej jedyne zarzutu odwołania)

51 Wnosząca odwołanie w pierwszym zastrzeżeniu części pierwszej swojego jedyne zarzutu odwołania utrzymuje, że Sąd naruszył prawo przy wskazaniu systemu odniesienia, zastępując swoim własnym systemem odniesienia system przyjęty przez Komisję w spornej decyzji. Jej zdaniem, podczas gdy ta ostatnia jako system odniesienia wskazała normy dotyczące traktowania pod względem podatkowym wartości firmy, Sąd, opierając się na analizie odmiennej pod względem merytorycznym, włączył ponadto do tego systemu traktowanie pod względem podatkowym „niefinansowej” wartości firmy. Wnosząca odwołanie odnosi się w szczególności do pkt 79 i 127 zaskarżonego wyroku.

52 W tym względzie należy przypomnieć, że w ramach kontroli legalności, o której mowa w art. 263 TFUE, Trybunał i Sąd są właściwe w zakresie skarg podnoszących zarzut braku kompetencji, naruszenia istotnych wymogów proceduralnych, naruszenia traktatu bądź jakiegokolwiek normy prawnej związanej z jego stosowaniem lub nadużycia władzy. Artykuł 264 TFUE stanowi, że jeśli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność kwestionowanego aktu. Trybunał i Sąd nie mogą więc w żadnym wypadku zastąpić uzasadnienia autora aktu własnym uzasadnieniem (wyroki: z dnia 27 stycznia 2000 r., DIR International Film i in./Komisja, C-164/98 P, EU:C:2000:48, pkt 38; a także z dnia 4 czerwca 2020 r., Węgry/Komisja, C-456/18 P, EU:C:2020:421, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo).

53 Natomiast z wyjątkiem sytuacji, gdy żadna przesłanka materialna tego nie uzasadnia, Sąd w ramach skargi o stwierdzenie nieważności może interpretować uzasadnienie zaskarżonego aktu odmiennie niż jego autor, a nawet w pewnych okolicznościach odrzucić uzasadnienie formalne przyjęte przez autora (zob. podobnie wyroki: z dnia 27 stycznia 2000 r., DIR International Film i in./Komisja, C-164/98 P, EU:C:2000:48, pkt 42; a także z dnia 22 grudnia 2008 r., British Aggregates/Komisja, C-487/06 P, EU:C:2008:757, pkt 142).

54 W niniejszym przypadku, jak wynika z pkt 57, 79, 110 i 127 zaskarżonego wyroku, Sąd uznał, że w celu dokonania oceny selektywności spornego środka Komisja przyjęła za system odniesienia traktowanie pod względem podatkowym „wartości firmy”. W szczególności Sąd wskazał w pkt 79 zaskarżonego wyroku, że Komisja „nie ograniczyła tych ram do potraktowania pod względem podatkowym finansowej wartości firmy”. Jednak, jak słusznie zauważa wnosząca odwołanie, Komisja wskazała w motywie 96 spornej decyzji, że na ramy właściwe do dokonania oceny spornego środka składają się normy dotyczące traktowania pod względem podatkowym „finansowej wartości firmy”.

55 Jednakże, choć prawdą jest, że terminologia przyjęta w zaskarżonym wyroku różni się od terminologii użytej w spornej decyzji, to jednak nie można stwierdzić, że Sąd w ten sposób wskazał system odniesienia różniący się pod względem merytorycznym od systemu wskazanego przez Komisję lub że oparł się na uzasadnieniu innym niż to, które Komisja przyjęła w spornej decyzji, aby uznać, że traktowanie wartości firmy pod względem podatkowym stanowiło system odniesienia właściwy w niniejszej sprawie.

- 56 Jak bowiem podnosi Komisja, w okolicznościach niniejszego przypadku traktowanie wartości firmy jest w pełni porównywalne z traktowaniem finansowej wartości firmy.
- 57 W tym względzie, jak przypomniał Sąd w pkt 57 zaskarżonego wyroku, Komisja wyraźnie wykluczyła w zaskarżonej decyzji, w odpowiedzi między innymi na argumenty przedstawione przez władze hiszpańskie w odniesieniu do wskazania systemu odniesienia, że system ten powinien być ograniczony do traktowania pod względem podatkowym wartości firmy wynikającej z nabycia udziałów w spółce z siedzibą w kraju innym niż Hiszpania. Sąd podkreślił zatem, że – jak jasno wynika z motywu 89 spornej decyzji – Komisja wskazała, iż sporny środek należy oceniać z uwzględnieniem ogólnych przepisów systemu podatku dochodowego od osób prawnych mających zastosowanie do sytuacji, w których powstanie wartości firmy prowadzi do korzyści podatkowych. Wyjaśniła ona w tej decyzji, że sytuacje, w których finansowa wartość firmy może być amortyzowana, nie obejmują całej kategorii podatników znajdujących się w podobnej sytuacji faktycznej lub prawnej.
- 58 W tym kontekście należy zaznaczyć, że jak wynika z pkt 58 zaskarżonego wyroku, w celu wskazania systemu odniesienia Sąd oparł się w szczególności na ustaleniach dokonanych przez Komisję w motywach 19, 20, 99 i 100 spornej decyzji, zgodnie z którymi system odniesienia przewidywał amortyzację wartości firmy jedynie w przypadku połączenia przedsiębiorstw, wobec czego – pozwalając, aby wartość firmy, która zostałaby zaksięgowana, gdyby przedsiębiorstwa połączyły się, pojawiła się nawet bez połączenia przedsiębiorstw – sporny środek stanowił wyjątek od systemu odniesienia.
- 59 Ponadto, odnosząc się także do motywu 100 spornej decyzji, Sąd oparł się również na rozważaniach Komisji, w myśl których ponieważ amortyzacja wartości firmy wynikającej z samego nabycia udziałów była dozwolona jedynie w przypadku transgranicznego nabycia udziałów, nie zaś w przypadku krajowego nabycia udziałów, zatem sporny środek wprowadza różnicę w traktowaniu transakcji krajowych i transakcji transgranicznych, tak iż nie można go uznać za nową, samodzielnie normę ogólną.
- 60 Z tych fragmentów spornej decyzji, o których mowa w zaskarżonym wyroku, wynika jednoznacznie, że – jak uznał Sąd – gdy Komisja wyznaczyła jako system odniesienia „normy dotyczące traktowania pod względem podatkowym finansowej wartości firmy”, zamierzała ona odwołać się nie tylko do norm mających konkretnie zastosowanie do amortyzacji wartości firmy w przypadku nabycia udziałów, lecz również do norm ogólnych hiszpańskiego systemu podatku dochodowego od osób prawnych regulujących amortyzację wartości firmy w ogóle, ponieważ te drugie normy stanowią w istocie właściwe ramy oceny dla tych pierwszych.
- 61 Jak z tego wynika, Sąd ograniczył się w pkt 57, 79, 110 i 127 zaskarżonego wyroku do dokonania wykładni spornej decyzji w odniesieniu do definicji systemu odniesienia zgodnej ze wskazówkami zawartymi w tej decyzji, a zatem nie dokonał zastąpienia uzasadnienia rzeczowej decyzji w rozumieniu orzecznictwa przypomnianego w pkt 52 niniejszego wyroku. W konsekwencji Sąd nie naruszył prawa przy wskazaniu systemu odniesienia.
- 62 Zastrzeżenie pierwsze części pierwszej jedyne zarzutu odwołania należy zatem oddalić jako bezzasadne.

2) *W przedmiocie odmowy uznania spornego środka za samodzielny system odniesienia (zastrzeżenie drugiej części pierwszej jedyne zarzutu odwołania)*

i) W przedmiocie faktycznego zastąpienia uzasadnienia innym uzasadnieniem

- 63 Wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi, że własnym uzasadnieniem zastąpił uzasadnienie spornej decyzji, wykluczając możliwość, że sporny środek stanowi samodzielny system odniesienia. W istocie, choć Komisja odrzuciła w tej decyzji hipotezę spornego środka stanowiącego samodzielny system odniesienia, opierając się wyłącznie na domniemanym braku przeszkód prawnych dla połączeń transgranicznych, zdaniem wnoszącej odwołanie Sąd oparł się, w pkt 114–127 zaskarżonego wyroku, na zupełnie odmiennej argumentacji.
- 64 W tym względzie, jak wskazano w pkt 57 niniejszego wyroku, należy przypomnieć, iż Sąd uznał, że z punktu widzenia Komisji system odniesienia nie może ograniczać się do traktowania pod względem podatkowym finansowej wartości firmy ustanowionego przez sporny środek, ponieważ z tego środka korzystały wyłącznie przedsiębiorstwa nabywające udziały w spółkach niebędących rezydentami, oraz że w celu oceny istnienia dyskryminacji w stosunku do przedsiębiorstw dokonujących tego samego rodzaju nabycia udziałów, lecz w spółkach będących rezydentami, konieczne jest uwzględnienie ogólnych przepisów systemu podatku dochodowego od osób prawnych dotyczących sytuacji, w których pojawienie się wartości firmy prowadzi do korzyści podatkowych.
- 65 Nie można zatem stwierdzić, że Sąd zastąpił uzasadnienie spornej decyzji, pomijając okoliczność, iż Komisja w rzeczywistości oparła się na braku przeszkód dla transgranicznych połączeń przedsiębiorstw, aby wykluczyć możliwość, by sporny środek stanowił podatkowy system odniesienia.
- 66 Chociaż, jak podnosi wnosząca odwołanie, Komisja rzeczywiście odniosła się w motywach 93–96 i 117 tej decyzji do domniemanego braku przeszkód prawnych w transgranicznych połączeniach przedsiębiorstw, ograniczyła się w tych odniesieniach do zajęcia stanowiska w przedmiocie uwag przedstawionych przez władze hiszpańskie w celu między innymi podważenia nie tylko systemu odniesienia wskazanego tymczasowo w decyzji z dnia 10 października 2007 r. o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, lecz również możliwych kryteriów porównania i uzasadnienia w ramach drugiego i trzeciego etapu badania selektywności.
- 67 W związku z tym, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 65 opinii w sprawach połączonych *World Duty Free Group i Hiszpania/Komisja* (C-51/19 P i C-64/19 P, EU:C:2021:51), wbrew temu, co twierdzi wnosząca odwołanie, Komisja wykluczyła, że sporny środek może stanowić właściwy system odniesienia do celów analizy selektywności nie z powodu braku uznania przeszkód w połączeniach transgranicznych, lecz ze względu na to, że uznała, iż środek ten należy oceniać w świetle szerszej całości normatywnej, która obejmuje zarówno normy mające zastosowanie do amortyzacji finansowej wartości firmy w przypadku nabycia udziałów w spółkach będących rezydentami, jak i normy mające zastosowanie do amortyzacji ogólnej wartości firmy, zgodnie z którymi zdaniem Komisji rzeczne normy zostały ujednoczone, przewidując możliwość odliczenia wartości firmy jedynie w przypadku, gdy po nabyciu nastąpiło połączenie przedsiębiorstw.
- 68 Jak z tego wynika, bezzasadne jest twierdzenie, w myśl którego Sąd dokonał w pkt 114–127 zaskarżonego wyroku zastąpienia uzasadnienia.

ii) W przedmiocie zaistnienia naruszenia prawa poprzez odmowę uznania przez Sąd spornego środka za samodzielny system odniesienia

- 69 Tytułem ewentualnym wnosząca odwołanie podnosi, że rozumowanie Sądu zmierzające do wykluczenia możliwości uznania spornego środka za samodzielny system odniesienia narusza prawo. Po pierwsze, zauważa ona, że środek ten ma na celu zapewnienie neutralności podatkowej w odniesieniu do nabycia udziałów w Hiszpanii i za granicą, a zatem jego cel nie może być ograniczony do zaradzenia konkretnemu problemowi, jak stwierdził niesłusznie Sąd w pkt 126 zaskarżonego wyroku. Po drugie, podnosi ona, że rozumowanie Sądu prowadzi do oceny selektywności środka w różny sposób w zależności od tego, czy ustawodawca krajowy postanowił wprowadzić odrębny podatek, czy też zmienić podatek ogólny, a zatem w zależności od zastosowanej techniki legislacyjnej.
- 70 W niniejszym przypadku należy zaznaczyć, że rozumowanie przedstawione przez Sąd w pkt 82–128 zaskarżonego wyroku miało stanowić odpowiedź na argumentację, w myśl której ze względu na przeszkody dla transgranicznych połączeń przedsiębiorstw Komisja powinna była wskazać sporny środek jako system odniesienia.
- 71 Tymczasem, o ile wnosząca odwołanie nie formułuje żadnej krytyki w odniesieniu do metody mającej zastosowanie do ustalenia systemu odniesienia w ramach pierwszego etapu badania selektywności przedstawionego w pkt 82–95 zaskarżonego wyroku, o tyle kwestionuje ona jednak dalszy ciąg badania przeprowadzonego przez Sąd, przedstawiony w pkt 96–128 tego wyroku.
- 72 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o rozumowanie przedstawione w pkt 96–112 zaskarżonego wyroku, odnosi się ono do kwestii, czy w świetle wskazanego przez Komisję celu normalnego systemu przedsiębiorstwa nabywające udziały w spółkach będących rezydentami i przedsiębiorstwa nabywające udziały w spółkach niebędących rezydentami znajdują się w porównywalnej sytuacji prawnej i faktycznej.
- 73 To badanie porównywalności nie ma jednak bezpośredniego związku z wyznaczeniem ram odniesienia, które należy przeprowadzić w ramach pierwszego etapu badania selektywności, i to niezależnie od faktu, że w pkt 112 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził „istnieni[e] związku pomiędzy tymi dwoma etapami, czy czasami wręcz, jak w niniejszym przypadku, [...] oparci[e] ich na wspólnym im rozumowaniu”. W związku z tym argumentacja przedstawiona przez wnoszącą odwołanie w celu zakwestionowania określenia celu systemu odniesienia zostanie zbadana później, w ramach badania części drugiej jedyne zarzutu odwołania, dotyczącej błędu we wskazaniu celu, w świetle którego należało przeprowadzić badanie porównywalności.
- 74 W drugiej kolejności, co się tyczy pkt 113–128 zaskarżonego wyroku, Sąd zbadał w nich, czy sam sporny środek mógł, ze względu na swoje cechy charakterystyczne, a zatem niezależnie od jakiegokolwiek analizy porównawczej, stanowić samodzielne ramy odniesienia.
- 75 W tym względzie, po pierwsze, wnosząca odwołanie niesłusznie utrzymuje, że Sąd oparł się głównie na technice legislacyjnej wybranej przez hiszpańskiego ustawodawcę w celu stwierdzenia selektywnego charakteru spornego środka. Z zaskarżonego wyroku wynika bowiem, że Sąd oparł się na celu i skutkach tego środka, a nie na zwykłych względach natury formalnej. W szczególności Sąd zauważył w pkt 122 tego wyroku, że wspomniany środek stanowi wyjątek od normy ogólnej, zgodnie z którą jedynie połączenia przedsiębiorstw mogą prowadzić do amortyzacji wartości firmy.

- 76 Prawdą jest, że – jak słusznie podnosi wnosząca odwołanie – zgodnie z orzecznictwem zastosowanie danej techniki legislacyjnej nie mogłoby pozwolić krajowym normom podatkowym na uniknięcie od razu kontroli przewidzianej przez traktat FUE w dziedzinie pomocy państwa, ani też nie jest wystarczające do określenia właściwych ram odniesienia na potrzeby analizy warunku dotyczącego selektywności, chyba że przeważą w decydujący sposób forma interwencji państwowych nad ich skutkami. W konsekwencji zastosowana technika legislacyjna nie jest decydującym elementem przy określeniu ram odniesienia [zob. podobnie wyrok WDFG, pkt 76; wyrok z dnia 28 czerwca 2018 r., Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja, C-203/16 P, EU:C:2018:505, pkt 92].
- 77 Z tego samego orzecznictwa wynika jednak, że o ile w celu udowodnienia selektywności środka podatkowego zastosowana technika legislacyjna nie jest czynnikiem decydującym, tak że nie zawsze jest konieczne, by ów środek miał charakter odstępstwa od powszechnego systemu podatkowego, o tyle okoliczność, że ma on taki charakter z uwagi na zastosowanie tej techniki legislacyjnej, jest istotna dla tego celu, gdy wynika z niej, iż rozróżnia się dwie kategorie podmiotów gospodarczych, które są a priori poddane zróżnicowanemu traktowaniu, czyli podmioty gospodarcze objęte środkiem stanowiącym odstępstwo oraz podmioty gospodarcze, które nadal podlegają powszechnemu systemowi podatkowemu, mimo że te dwie kategorie podmiotów znajdują się w porównywalnej sytuacji w świetle celu przyświecającego wspomnianemu systemowi [wyrok z dnia 28 czerwca 2018 r., Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja, C-203/16 P, EU:C:2018:505, pkt 93 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 78 Z powyższego wynika, że nie można zarzucać Sądowi, iż w celu zbadania selektywnego charakteru spornego środka uwzględnił między innymi okoliczność, że sporny środek ma charakter odstępstwa.
- 79 Po drugie, w odniesieniu do sformułowanej przez wnoszącą odwołanie krytyki dotyczącej powołania się na opinię rzecznika generalnego J.P. Warnera w sprawie Włochy/Komisja (173/73, zwaną dalej „opinią rzecznika generalnego J.P. Warnera”, EU:C:1974:52, s. 728), Sąd słusznie zauważył w pkt 122 zaskarżonego wyroku, że sporny środek nie wprowadził, jak wskazała Komisja w motywie 100 spornej decyzji, nowej, samodzielnej ogólnej zasady dotyczącej amortyzacji wartości firmy, a „wyjątek od ogólnej zasady”, zgodnie z którą jedynie połączenia przedsiębiorstw mogą prowadzić do amortyzacji wartości firmy, mający zaradzić, według Królestwa Hiszpanii, wynikającym ze stosowania ogólnej zasady niekorzystnym skutkom nabycia udziałów w spółkach niebędących rezydentami.
- 80 W konsekwencji z zaskarżonego wyroku wynika, że aby poprzeć swój wniosek, zgodnie z którym system odniesienia nie mógł ograniczać się jedynie do spornego środka, Sąd nie oparł się wyłącznie na okoliczności, że środek ten zmierzał, podobnie jak środek rozpatrywany w sprawie, której dotyczy opinia rzecznika generalnego J.P. Warnera, do osiągnięcia szczegółowego celu, a zatem do rozwiązania konkretnego problemu. W tych okolicznościach argumenty przedstawione przez wnoszącą odwołanie, mające na celu, po pierwsze, zakwestionowanie zrównania niniejszego przypadku z przypadkiem, który jest przedmiotem opinii rzecznika generalnego J.P. Warnera, oraz, po drugie, wykazanie, że celem spornego środka jest zachowanie zasady neutralności podatkowej, a nie rozwiązanie konkretnego problemu, nie są w stanie podważyć rozumowania Sądu, i są w konsekwencji bezskuteczne.
- 81 W każdym razie należy przypomnieć, że sama okoliczność, iż sporny środek ma charakter generalny, ponieważ może a priori przysparzać korzyści wszystkim przedsiębiorstwom podlegającym podatkowi dochodowemu od osób prawnych, nie wyklucza tego, że może on mieć

selektywny charakter. Jak orzekł już bowiem Trybunał, w przypadku środka krajowego przyznającego korzyść podatkową o charakterze generalnym takiego jak sporny środek wspomniany warunek dotyczący selektywności jest spełniony, jeżeli Komisji uda się wykazać, że środek ten stanowi odstępstwo od powszechnego lub „normalnego” systemu podatkowego obowiązującego w danym państwie członkowskim, wprowadzając zatem – poprzez swoje konkretne skutki – zróżnicowane traktowanie wśród podmiotów gospodarczych, mimo że podmioty gospodarcze, które są beneficjentami korzyści podatkowej, i podmioty gospodarcze, które są wykluczone z zakresu zastosowania tej korzyści, znajdują się, w świetle celu przyświecającego wspomnianemu systemowi podatkowemu, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej (wyrok WDFG, pkt 67).

82 W świetle całości powyższych rozważań zastrzeżenie drugie części pierwszej jedyne zarzutu odwołania należy oddalić jako bezskuteczne, a w każdym razie bezzasadne.

3) W przedmiocie arbitralnego charakteru określenia systemu odniesienia (zastrzeżenie trzeciej części pierwszej jedyne zarzutu odwołania)

83 W ramach zastrzeżenia trzeciej części pierwszej jedyne zarzutu odwołania wnosząca odwołanie podnosi w pierwszej kolejności, że użyty przez Sąd system odniesienia został określony arbitralnie, ponieważ trudno byłoby wskazać kryterium zastosowane właśnie w celu ustalenia spójnych ram, w jakie wpisuje się sporny środek. W drugiej kolejności utrzymuje ona, że w określonym przez siebie systemie odniesienia Sąd w sposób błędny i nieuzasadniony wskazał, co stanowi normę, a co stanowi wyjątek. Zdaniem wnoszącej odwołanie Sąd błędnie uznał w pkt 122 zaskarżonego wyroku, że normą jest brak możliwości amortyzacji wartości firmy oraz że sporny środek wprowadza wyjątek od owej normy. Podobnie jak w sprawie, która doprowadziła do wydania wyroku z dnia 28 czerwca 2018 r., Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja (C-203/16 P, EU:C:2018:505), Sąd pomylił normę z wyjątkiem.

84 Co się tyczy pierwszego twierdzenia, w myśl którego Sąd w sposób arbitralny zdefiniował rozpatrywany system odniesienia, należy je oddalić, ponieważ, jak wynika z pkt 57–60 niniejszego wyroku, Sąd w sposób wymagany prawem uzasadnił rozumowanie prowadzące do powołania się w okolicznościach niniejszego przypadku na normy, które mają zastosowanie na gruncie prawa hiszpańskiego do traktowania pod względem podatkowym wartości firmy, co ma na celu określenie podatku dochodowego od osób prawnych, a tym samym prowadzące do potwierdzenia oceny zawartej w tym zakresie. Należy bowiem przypomnieć, że założenie, na którym oparła się Komisja, bazuje na potwierdzonym przez Sąd stwierdzeniu, w myśl którego w prawie hiszpańskim amortyzacja wartości firmy jest zazwyczaj uzależniona od zaistnienia połączenia przedsiębiorstw.

85 Co się tyczy drugiego twierdzenia, w myśl którego Sąd w błędny i nieuzasadniony sposób wskazał normę i wyjątek, również należy je oddalić. Zgodnie bowiem z przyjętą przez Sąd wykładnią hiszpańskich przepisów podatkowych jedynie połączenie przedsiębiorstw pozwala zazwyczaj na dokonanie amortyzacji wartości firmy, również w przypadku finansowej wartości firmy wynikającej z nabycia udziałów w spółkach będących rezydentami, zgodnie z art. 89 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, zatwierdzonej królewskim dekretem ustawodawczym nr 4/2004. Zatem to nie brak amortyzacji finansowej wartości firmy stanowi normę ogólną, od której sporny środek jest odstępstwem, lecz zasada, zgodnie z którą amortyzacja jest normalnie możliwa jedynie w przypadku połączenia przedsiębiorstw, którą to zasadę Sąd wywodzi z przepisów dotyczących traktowania pod względem podatkowym wartości firmy dla celów podatku dochodowego od osób prawnych, niezależnie od tego, czy chodzi o przepisy dotyczące

amortyzacji wartości firmy w przypadku nabycia przedsiębiorstwa, czy też o przepisy dotyczące amortyzacji finansowej wartości firmy wynikającej z nabycia udziałów w spółkach będących rezydentami w następstwie połączenia.

- 86 W świetle powyższych rozważań zastrzeżenie trzeciej części pierwszej jedynego zarzutu odwołania, a w konsekwencji część pierwszą tego zarzutu w całości, należy oddalić jako bezzasadne.

B. W przedmiocie części drugiej jedynego zarzutu odwołania, dotyczącej błędu w określeniu celu, w świetle którego należy przeprowadzić badanie porównywalności

1. Argumenty stron

- 87 Wnosząca odwołanie, w ramach części drugiej jedynego zarzutu odwołania, podważa uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawarte w jego pkt 130–151, w których Sąd wskazał cel systemu odniesienia i porównał w świetle tego celu sytuację przedsiębiorstw będących beneficjentami korzyści ustanowionej przez sporny środek i przedsiębiorstw, które są z niego wyłączone.
- 88 Wnosząca odwołanie podnosi w pierwszej kolejności, że Sąd naruszył prawo przy wskazaniu celu, na podstawie którego należało przeprowadzić porównanie w drugim etapie badania selektywności spornego środka. Jej zdaniem Sąd – który również w tym przypadku odszedł od stwierdzeń zawartych w spornej decyzji – błędnie zinterpretował orzecznictwo dotyczące wskazania celu, mające zastosowanie do środka o charakterze podatkowym. Według wnoszącej odwołanie – wbrew temu, co sugeruje Sąd – w orzecznictwie Trybunału nie ma sprzeczności co do tego, czy sytuacja przedsiębiorstw będących beneficjentami „rozpatrywanego środka” i sytuacja przedsiębiorstw, które są z niego wyłączone, powinny być porównywane w świetle celu tego środka lub celu „systemu, w który środek ten się wpisuje”. Zdaniem wnoszącej odwołanie wspomniane cele powinny bowiem być zbieżne, a jeśli tak nie jest, to dlatego, że ustawodawca krajowy wprowadził do systemu podatkowego środek, który nie odpowiada jego logice. W niniejszym przypadku prawdziwym celem systemu, w świetle którego należy przeprowadzić porównanie, jest – jak Komisja sama przyznała w spornej decyzji – neutralność podatkowa. Jest to cel o wiele bardziej ogólny i racjonalny niż paralelizm, na który powołał się Sąd, traktowania pod względem księgowym i traktowania pod względem podatkowym wartości firmy, z którego korzysta przedsiębiorstwo z powodu nabycia udziałów w spółce, ponieważ co do zasady każdy podatek dochodowy od osób prawnych odbiega z definicji od wyniku księgowego.
- 89 W drugiej kolejności wnosząca odwołanie uważa, że Sąd błędnie przyjął w pkt 108 zaskarżonego wyroku, iż celem przepisów podatkowych w dziedzinie wartości firmy jest zapewnienie pewnej spójności pomiędzy traktowaniem wartości firmy pod względem podatkowym a jej traktowaniem pod względem księgowym. Twierdzenie to zdaniem wnoszącej odwołanie jest nie tylko arbitralne, ale całkowicie bezzasadne, ponieważ wszystkie podatki dochodowe od osób prawnych z definicji odbiegają od wyniku księgowego. Jeśli chodzi w szczególności o przepisy dotyczące amortyzacji wartości firmy, różnych przypadków przewidzianych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, zatwierdzonej królewskim dekretem ustawodawczym nr 4/2004 nie łączy cel, którym jest zapewnienie spójności pomiędzy traktowaniem pod względem podatkowym i traktowaniem pod względem księgowym wartości firmy, lecz cel polegający na unikaniu podwójnego opodatkowania oraz na zapewnieniu neutralności podatkowej.

- 90 Komisja wnosi o odrzucenie tej argumentacji, którą uważa za niedopuszczalną i w każdym razie – bezzasadną.

2. Ocena Trybunału

a) W przedmiocie dopuszczalności

- 91 Komisja podnosi niedopuszczalność części drugiej jedyne go zarzutu odwołania. Twierdzi ona, że podnoszone argumenty nie zostały podniesione przed Sądem lub dotyczą okoliczności faktycznych, wśród których znajduje się wykładnia treści i zakresu prawa krajowego.
- 92 Jeśli chodzi o pierwszą przeszkodę procesową podniesioną przez Komisję, to z tych samych względów co przedstawione w pkt 38–40 niniejszego wyroku należy ją oddalić. Dopuszczalne jest bowiem podniesienie przez stronę zarzutów i argumentów wynikających z samego zaskarżonego wyroku, których celem jest podważenie pod względem prawnym jego zasadności. Dopuszczalne jest zatem zakwestionowanie przez wnoszącą odwołanie ustaleń Sądu, niezależnie od okoliczności, że nie przedstawiła ona w pierwszej instancji argumentacji mającej konkretnie na celu podważenie spornej decyzji w tym zakresie.
- 93 Co się tyczy drugiej przeszkody procesowej przywołanej przez Komisję, opartej na tym, że wnosząca odwołanie zamierza podważyć ustalenia faktyczne, które co do zasady nie podlegają kontroli Trybunału, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem ocena okoliczności faktycznych i dowodów nie stanowi, z wyjątkiem przypadków przeinaczenia tych okoliczności faktycznych i dowodów, kwestii prawnej podlegającej jako taka kontroli Trybunału w ramach odwołania. Dopiero wtedy gdy Sąd dokonał ustalenia lub oceny okoliczności faktycznych, Trybunał jest uprawniony na podstawie art. 256 TFUE do kontroli kwalifikacji prawnej tych okoliczności i skutków prawnych, które wywiódł z nich Sąd (wyrok z dnia 25 lipca 2018 r., Komisja/Hiszpania i in., C-128/16 P, EU:C:2018:591, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 94 Tak więc, jeśli chodzi o prowadzone w ramach odwołania badanie dokonanej przez Sąd oceny prawa krajowego, która w dziedzinie pomocy państwa stanowi ocenę okoliczności faktycznych, Trybunał jest uprawniony jedynie do sprawdzenia, czy nie doszło do przeinaczenia tego prawa. Zważywszy jednak, że badanie w ramach odwołania w świetle przepisu prawa Unii kwalifikacji prawnej, która została nadana temu prawu krajowemu przez Sąd, stanowi kwestię prawną, badanie to należy do kompetencji Trybunału [wyrok z dnia 28 czerwca 2018 r., Andres (Heitkamp BauHolding w upadłości)/Komisja, C-203/16 P, EU:C:2018:505, pkt 78 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 95 Ponadto, jak przypomniano w pkt 52 niniejszego wyroku, Sąd nie może w żadnym wypadku zastąpić swoim własnym uzasadnieniem uzasadnienia przedstawionego przez autora zaskarżonego aktu, tak iż Trybunał jest właściwy w ramach odwołania do zbadania, czy Sąd dokonał takiego zastąpienia i dopuścił się w ten sposób naruszenia prawa.
- 96 Ponieważ w przedstawionej w pkt 87–89 niniejszego wyroku argumentacji wnosząca odwołanie zarzuca w istocie Sądowi zastąpienie jego własnym uzasadnieniem uzasadnienia zawartego w spornej decyzji w odniesieniu do „celu”, w świetle którego należy przeprowadzić badanie

porównywalności sytuacji przedsiębiorstw będących beneficjentami korzyści wynikającej z zastosowania spornego środka z sytuacją przedsiębiorstw, które są z niego wyłączone, argumentacja ta jest dopuszczalna.

b) Co do istoty

- 97 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o argumentację skierowaną przeciwko stwierdzeniu Sądu, w myśl którego orzecznictwo jest niespójne w odniesieniu do kwestii, czy porównanie powinno zostać przeprowadzone w świetle celu badanego środka, czy też celu systemu, w który środek ten się wpisuje, należy ją oddalić jako bezskuteczną.
- 98 Wnosząca odwołanie ogranicza się bowiem do stwierdzenia, że wybór pomiędzy jednym lub drugim celem nie ma znaczenia, ponieważ co do zasady muszą być one zbieżne. W związku z tym nawet przy założeniu, że ocena Sądu dotycząca zakresu orzecznictwa Trybunału jest nieprawidłowa, należy stwierdzić, że wnosząca odwołanie nie podważa przedstawionego w pkt 143 zaskarżonego wyroku stwierdzenia Sądu, w myśl którego badanie porównywalności powinno zostać przeprowadzone na drugim etapie analizy selektywności właśnie w świetle celu systemu odniesienia, w który wpisuje się badany środek, nie zaś w świetle celu tego środka.
- 99 W drugiej kolejności wnosząca odwołanie podnosi zastrzeżenie oparte na zastąpieniu uzasadnienia spornej decyzji w zakresie dotyczącym wskazania celu systemu odniesienia. W tym względzie podnosi ona, że polegający na „zapewnieniu pewnej spójności pomiędzy traktowaniem wartości firmy pod względem podatkowym i jej traktowaniem pod względem księgowym” cel, o którym mowa w pkt 108 zaskarżonego wyroku, nie znajduje żadnego odzwierciedlenia w spornej decyzji ani w uwagach przedstawionych przez Królestwo Hiszpanii w toku postępowania administracyjnego. Wnosząca odwołanie twierdzi ponadto, że w każdym razie twierdzenie, w myśl którego przepisy podatkowe dotyczące wartości firmy realizują taki cel, jest arbitralne i bezzasadne.
- 100 Należy stwierdzić, że w żadnym fragmencie spornej decyzji Komisja nie wymienia utrzymania pewnej spójności pomiędzy traktowaniem pod względem podatkowym i traktowaniem pod względem księgowym wartości firmy jako celu ustalonego przez nią systemu odniesienia.
- 101 Prawdą jest, że w pkt 104–106 zaskarżonego wyroku Sąd odniósł się do niektórych z ustaleń zawartych w tej decyzji, kiedy stwierdził, że traktowanie pod względem podatkowym wartości firmy opiera się na kryterium dotyczącym wystąpienia lub niewystąpienia połączenia przedsiębiorstw, i wyjaśnił, odnosząc się do motywów 19 i 99 wspomnianej decyzji, że okoliczność ta wynika z faktu, iż po nabyciu lub przekazaniu aktywów będących w posiadaniu niezależnych przedsiębiorstw lub po połączeniu lub podziale „wartość firmy [...] jest wykazywana w księgowości podmiotu powstałego wskutek połączenia jako odrębny niematerialny składnik aktywów” (pkt 104 zaskarżonego wyroku). Również twierdzenie, zgodnie z którym traktowanie wartości firmy pod względem podatkowym pozostaje „w związku z logiką księgową” (pkt 103 zaskarżonego wyroku), stanowi rozwinięcie niektórych rozważań Komisji zawartych w spornej decyzji, w szczególności w jej motywach 97–100.
- 102 Jednak całkowicie niezależnie od tej decyzji i na podstawie własnej interpretacji mających zastosowanie hiszpańskich norm podatkowych i księgowych Sąd stwierdził, że celem norm dotyczących amortyzacji wartości finansowej firmy zawartych w hiszpańskiej ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych, zatwierdzonej królewskim dekretem ustawodawczym nr 4/2004, jest spójność między traktowaniem pod względem podatkowym i traktowaniem pod

względem księgowym wartości firmy oraz że w świetle tego celu sytuacja przedsiębiorstw inwestujących w spółki hiszpańskie jest porównywalna z sytuacją przedsiębiorstw inwestujących w spółki niebędące rezydentami.

- 103 Wobec tego Sąd naruszył prawo, zastępując uzasadnienie spornej decyzji swoim własnym uzasadnieniem.
- 104 Należy jednak zbadać, czy pomimo naruszenia prawa przez Sąd zastrzeżenie drugie zarzutu pierwszego podniesionego przez wnoszącą odwołanie na poparcie jej skargi do Sądu, w zakresie, w jakim zarzucono Komisji, że nie wykazała, iż transakcje nabycia udziałów w spółkach będących rezydentami i udziałów w spółkach niebędących rezydentami są porównywalne w świetle celu neutralności podatkowej przyświecającego spornemu środkowi, powinno w każdym razie zostać oddalone.
- 105 W istocie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeśli w uzasadnieniu wyroku Sądu dopuszczono się naruszenia prawa Unii, lecz jego rozstrzygnięcie jest zasadne w świetle innych względów prawnych, to stwierdzenie takiego naruszenia nie może skutkować uchyleniem tego wyroku (wyroki: z dnia 30 września 2003 r., Biret International/Rada, C-93/02 P, EU:C:2003:517, pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 14 października 2014 r., Buono i in./Komisja, C-12/13 P i C-13/13 P, EU:C:2014:2284, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 106 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 27 niniejszego wyroku, na które Sąd słusznie powołał się w pkt 132 zaskarżonego wyroku, badanie porównywalności, które należy przeprowadzić w ramach drugiego etapu analizy selektywności, powinno mieć miejsce w świetle celu systemu odniesienia, a nie celu spornego środka.
- 107 W niniejszym przypadku wnosząca odwołanie podnosi, że celem systemu odniesienia, który pokrywa się z celem spornego przepisu, jest zachowanie neutralności podatkowej. Wskazuje ona, że w świetle tego celu przedsiębiorstwa nabywające udziały w spółkach krajowych i te, które nabywają udziały w spółkach transgranicznych, znajdują się w odmiennych sytuacjach ze względu na przeszkody w transgranicznych połączeniach przedsiębiorstw.
- 108 Jak orzekł już Trybunał, środek taki jak sporny środek, mający na celu uprzywilejowanie eksportu, może zostać uznany za selektywny, jeżeli przysparza on korzyści przedsiębiorstwom dokonującym transakcji transgranicznych, w szczególności transakcji inwestycyjnych, ze szkodą dla innych przedsiębiorstw, które, znajdując się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej w świetle celu przyświecającego danemu systemowi podatkowemu, dokonują transakcji tego samego rodzaju na terytorium kraju (wyrok WDFG, pkt 119).
- 109 Otóż w niniejszym przypadku Sąd słusznie stwierdził w pkt 109 zaskarżonego wyroku, że przedsiębiorstwa nabywające udziały w spółkach niebędących rezydentami znajdują się, w świetle celu przyświecającego traktowaniu pod względem podatkowym wartości firmy, w sytuacji prawnej i faktycznej porównywalnej z sytuacją przedsiębiorstw nabywających udziały w spółkach będących rezydentami. W istocie, w zakresie, w jakim przedsiębiorstwa nabywające transgraniczne udziały mniejszościowe mogą być beneficjentami spornego środka, mimo że nie dotyczą ich domniemane przeszkody w łączeniu przedsiębiorstw, na które powołuje się wnosząca odwołanie, nie można twierdzić, że ze względu na te przeszkody beneficjenci rozpatrywanego środka znajdują się w sytuacji prawnej i faktycznej odmiennej od sytuacji przedsiębiorstw objętych normalnym systemem podatkowym.

- 110 Mając na względzie te rozważania, należy dojść do wniosku, że pomimo naruszenia prawa, jakiego dopuścił się Sąd, zastępując własnym uzasadnieniem uzasadnienie zawarte w spornej decyzji w ramach badania określenia celu systemu odniesienia, część druga jedyne zarzutu odwołania powinna zostać oddalona jako bezzasadna.

C. W przedmiocie części trzeciej jedyne zarzutu odwołania, dotyczącej naruszenia prawa w zakresie rozłożenia ciężaru dowodu

1. Argumenty stron

- 111 Wnosząca odwołanie podnosi, że ze względu na to, iż w ramach etapów pierwszego i drugiego analizy selektywności Sąd nie zbadał, które przedsiębiorstwa znajdowały się w porównywalnej sytuacji w świetle celu systemu odniesienia, jaki stanowi neutralność podatkowa, pozostawiając to badanie do przeprowadzenia na trzecim etapie, dokonał on odwrócenia ciężaru dowodu. W tym względzie z orzecznictwa wynika jej zdaniem, że na pierwszym i drugim etapie badania selektywności środka ciężar wykazania porównywalności sytuacji w świetle zamierzonego celu spoczywa na Komisji.
- 112 Komisja twierdzi, że część zarzutu pierwszego jest niedopuszczalna, a w każdym razie – bezzasadna.

2. Ocena Trybunału

- 113 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o przeszkodę procesową przywołaną przez Komisję wobec przedstawionej przez wnoszącą odwołanie argumentacji, należy ją oddalić z tych samych powodów, które zostały przedstawione w pkt 38–40 niniejszego wyroku. Dopuszczalne jest bowiem podniesienie przez stronę zarzutów i argumentów wynikających z samego zaskarżonego wyroku, których celem jest podważenie pod względem prawnym jego zasadności. Dopuszczalne jest zatem zakwestionowanie przez wnoszącą odwołanie ustaleń Sądu, niezależnie od okoliczności, że nie przedstawiła ona w pierwszej instancji argumentacji mającej konkretnie na celu podważenie spornej decyzji w tym zakresie.
- 114 Co się tyczy zasadności części trzeciej jedyne zarzutu odwołania, wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi właśnie to, że okoliczność, iż środek ten realizował cel polegający na neutralności podatkowej, uwzględnił on wyłącznie na trzecim etapie analizy selektywności spornego środka, a nie na pierwszym i drugim etapie tej analizy.
- 115 Przedstawiona przez wnoszącą odwołanie argumentacja opiera się na założeniu, że Sąd naruszył prawo przy ustalaniu celu systemu odniesienia, uznając, że celem tym jest spójność pomiędzy traktowaniem pod względem podatkowym i traktowaniem pod względem księgowym wartości firmy, a nie zasada neutralności podatkowej.
- 116 Wystarczy jednak wskazać w tym względzie, że jak wynika z rozważań przedstawionych w pkt 97–110 niniejszego wyroku, o ile Sąd błędnie przyjął, że celem systemu odniesienia jest spójność pomiędzy traktowaniem pod względem podatkowym i traktowaniem pod względem księgowym wartości firmy, o tyle nie zostało wykazane, że cel neutralności podatkowej mógł wykluczyć selektywność pomocy na drugim etapie analizy selektywności.

117 Część trzecią jedyne go zarzutu odwołania należy więc pominąć jako bezskuteczną.

D. W przedmiocie części czwartej jedyne go zarzutu odwołania, dotyczącej błędu w zastosowaniu zasady proporcjonalności

1. Argumenty stron

- 118 Wnosząca odwołanie podnosi w istocie, że Sąd naruszył prawo, badając proporcjonalność spornego środka bez uprzedniego dokonania oceny, czy rozpatrywane sytuacje są porównywalne w świetle prawidłowo wskazanego celu systemu odniesienia, a mianowicie celu polegającego na neutralności podatkowej. Twierdzi ona, że badanie spornego środka pod kątem poszanowania zasady proporcjonalności na trzecim etapie analizy selektywności nie ma żadnego sensu ani żadnego uzasadnienia w niniejszym przypadku. Jej zdaniem dopiero po przeprowadzeniu badania, czy środek wprowadza dyskryminację między porównywalnymi sytuacjami w świetle celu środka, należy zbadać, czy środek ten jest uzasadniony przez okoliczność, że jest nierozzerwalnie związany z podstawowymi zasadami systemu, w który się wpisuje, i jest zgodny z zasadami spójności i proporcjonalności.
- 119 Komisja uważa, że część czwarta jedyne go zarzutu odwołania jest niedopuszczalna, a w każdym razie bezzasadna.

2. Ocena Trybunału

- 120 Należy stwierdzić, że przedstawiona przez wnoszącą odwołanie argumentacja opiera się na założeniu, iż Sąd naruszył prawo, dokonując analizy proporcjonalności spornego środka na trzecim etapie badania selektywności.
- 121 Argumentacji tej nie można jednak uwzględnić, ponieważ – jak wynika z orzecznictwa – kwestia, czy selektywna korzyść jest zgodna z zasadą proporcjonalności, pojawia się na trzecim etapie badania selektywności, w ramach którego bada się, czy wspomniana korzyść może być uzasadniona charakterem lub ogólną strukturą systemu podatkowego danego państwa członkowskiego. Na tym etapie państwo członkowskie zostaje zatem wezwane, aby wykazać, że różnica w traktowaniu wynikająca z celu danego środka pozostaje w zgodności z zasadą proporcjonalności, ponieważ nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu, a cel ten nie może zostać osiągnięty za pomocą mniej dotkliwych środków (zob. podobnie wyrok z dnia 8 września 2011 r., *Paint Graphos i in.*, od C-78/08 do C-80/08, EU:C:2011:550, pkt 75).
- 122 W konsekwencji należy również oddalić część czwartą jedyne go zarzutu odwołania.

E. W przedmiocie części piątej jedyne go zarzutu odwołania, opartej na naruszeniu prawa dotyczącym związku przyczynowego między niemożliwością połączenia transgranicznego a nabyciem udziałów w zagranicznych spółkach

1. Argumenty stron

- 123 Wnosząca odwołanie twierdzi w istocie, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku dotyczące trzeciego etapu analizy selektywności zawarte w pkt 167–176 zaskarżonego wyroku narusza prawo w zakresie, w jakim Sąd wymagał, aby Królestwo Hiszpanii udowodniło istnienie „związku przyczynowego między brakiem możliwości dokonania połączenia za granicą a nabyciem udziałów za granicą”. Wnosząca odwołanie podnosi, po pierwsze, że uzasadnienie to wprowadza element analizy, który nie jest zawarty w spornej decyzji, a nawet jest sprzeczny z jej uzasadnieniem, a po drugie, że dowód wymagany przez Sąd jest niemożliwy do przedstawienia.
- 124 Komisja wnosi o oddalenie tej części zarzutu.

2. Ocena Trybunału

- 125 Należy zauważyć, że w pkt 167–176 zaskarżonego wyroku, jedynych, których dotyczy część piąta jedyne go zarzutu odwołania, Sąd przedstawił powody, dla których Królestwo Hiszpanii nie wykazało, iż sporny środek neutralizował rzekomo dyskryminujące skutki normalnego systemu.
- 126 Tytułem uzupełnienia Sąd kontynuował jednak swoją analizę w oparciu o założenie, że dowód ten zostałby przedstawiony (pkt 177–185 zaskarżonego wyroku). Fragmenty uzasadnienia zaskarżonego wyroku, których dotyczy część piąta jedyne go zarzutu odwołania, nie są zatem jedynymi, na których opiera się stwierdzenie Sądu, w myśl którego Komisja nie popełniła błędu, uznając, iż Królestwo Hiszpanii nie uzasadniło zróżnicowania wprowadzonego przez sporny środek.
- 127 Zgodnie zaś z orzecznictwem w ramach odwołania zarzut skierowany przeciwko jednej z podstaw uzasadnienia zaskarżonego wyroku, którego sentencja opiera się w sposób wystarczający pod względem prawnym na innych podstawach, jest bezskuteczny i w rezultacie powinien zostać oddalony. W niniejszym przypadku, nawet przy założeniu, że część piąta zarzutu byłaby zasadna, należy ją pominąć jako bezskuteczną ze względu na to, że nie może ona podważyć zaskarżonego wyroku, gdyż wspomniane stwierdzenie jest oparte na innych podstawach (zob. podobnie wyrok z dnia 29 marca 2011 r., Anheuser-Busch/Budějovický Budvar, C-96/09 P, EU:C:2011:189, pkt 211 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 128 Jak z tego wynika, część piątą jedyne go zarzutu odwołania należy pominąć jako bezskuteczną.

F. W przedmiocie części szóstej jedyne go zarzutu odwołania, dotyczącej naruszenia prawa przy badaniu podzielności spornego środka w zależności od określonego w procentach stopnia sprawowania kontroli

1. Argumenty stron

- 129 Wnosząca odwołanie zarzuca Sądowi, że oddalił zarzut tej spółki oparty na braku rozróżnienia w analizie Komisji pomiędzy nabyciem udziałów mniejszościowych a nabyciem udziałów większościowych. Wnosząca odwołanie podkreśla, po pierwsze, że wszystkie transakcje, jakich dokonała ona w ramach spornego środka, doprowadziły do przejścia kontroli nad przejmowaną spółką, a po drugie, że Królestwo Hiszpanii zwróciło się do Komisji o przeprowadzenie odrębnej analizy obu sytuacji. Zdaniem wnoszącej odwołanie z orzecznictwa wynika, że jeśli zainteresowane państwo członkowskie o to wnosi, Komisja jest zobowiązana do przeprowadzenia odrębnej analizy badanego środka. Jeśli chodzi o podzielny charakter spornego środka, charakter ten wynika z postępowania przewidzianego przez Komisję dla analizy tego środka, która zaowocowała wydaniem trzech różnych decyzji.

2. Ocena Trybunału

- 130 Część szósta jedyne go zarzutu odwołania kwestionuje pkt 193–202 zaskarżonego wyroku, w których Sąd zbadał, czy Komisja była zobowiązana do dokonania rozróżnienia pomiędzy różnymi transakcjami, które były objęte zastosowaniem spornego środka.
- 131 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że przedstawione w tych punktach uzasadnienie zaskarżonego wyroku – zmierzające do ustosunkowania się do przedstawionej przez wnoszącą odwołanie argumentacji, w myśl której do Komisji należało dokonanie rozróżnienia pomiędzy transakcjami nabycia udziałów w spółkach niebędących rezydentami pociągającymi za sobą przejście kontroli a innymi transakcjami nabycia udziałów, aby stwierdzić, że stosowanie spornego środka do tych pierwszych nie pociąga za sobą uznania go za pomoc państwa – ma charakter uzupełniający.
- 132 Przedstawiony przez wnoszącą odwołanie argument, zgodnie z którym Komisja była zobowiązana do dokonania rozróżnienia, został bowiem oddalony tytułem głównym w pkt 192 zaskarżonego wyroku, w którym Sąd stwierdził, że niespójność, jaką wprowadza sporny środek w traktowaniu pod względem podatkowym wartości firmy, istniałaby nawet wówczas, gdyby korzystanie z tego środka było ograniczone jedynie do transakcji nabycia większościowych udziałów w spółkach niebędących rezydentami.
- 133 Jak zostało zaś przypomniane w pkt 127 niniejszego wyroku, w ramach odwołania zarzut skierowany przeciwko podstawie uzupełniającej zaskarżonego wyroku, którego sentencja opiera się w sposób wystarczający pod względem prawnym na innych podstawach, jest bezskuteczny i w rezultacie powinien zostać oddalony.
- 134 W każdym razie przedstawiona przez wnoszącą odwołanie argumentacja przedstawiona w ramach części szóstej jedyne go zarzutu odwołania jest bezzasadna.
- 135 W tym względzie prawdą jest, że w decyzji, którą wydaje po przeprowadzeniu badania, Komisja ma możliwość, w ramach przysługującej jej swobody uznania, wprowadzić rozróżnienie między beneficjentami zgłoszonego systemu pomocy, przy uwzględnieniu pewnych cech, jakie posiadają,

lub warunków, jakie spełniają. Natomiast, jak słusznie wskazał Sąd w pkt 193 zaskarżonego wyroku, to nie do Komisji w ramach zaskarżonej decyzji należało określanie przesłanek zastosowania spornego środka, które mogłyby jej pozwolić, w pewnych wypadkach, nie kwalifikować go jako pomocy. Kwestia ta winna bowiem być przedmiotem przeprowadzonego między władzami hiszpańskimi a Komisją dialogu, który powinien mieć miejsce w ramach notyfikacji rozpatrywanego systemu, jeszcze przed wprowadzeniem go w życie.

- 136 W niniejszym przypadku, w ramach skargi w pierwszej instancji wnosząca odwołanie (skarżąca w pierwszej instancji) zarzuciła Komisji w istocie, że ta nie dokonała rozróżnienia pomiędzy transakcjami nabycia udziałów w spółkach niebędących rezydentami, pociągającymi za sobą przejęcie kontroli a innymi transakcjami nabycia udziałów, aby stwierdzić, że stosowanie spornego środka do tych pierwszych transakcji nie pociąga za sobą uznania spornego środka za pomoc państwa. W tym względzie Sąd w pkt 199 zaskarżonego wyroku przypomniał, że jeśli chodzi o uzasadnienie zróżnicowania wprowadzonego przez rozpatrywany środek, to do danego państwa członkowskiego należy wykazanie tego uzasadnienia oraz dostosowanie treści lub warunków stosowania tego środka, jeżeli okaże się, że daje się on uzasadnić tylko częściowo. Sąd nie naruszył więc prawa, stwierdzając w pkt 201 zaskarżonego wyroku, że nawet przy założeniu, iż dokonana przez Komisję w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego ocena przypadków nabycia udziałów większościowych byłaby przedmiotem konkretnych dyskusji prowadzonych przez nią z Królestwem Hiszpanii w oparciu o przedstawioną przez to państwo członkowskie dokumentację, podniesione przez wnoszącą odwołanie zastrzeżenie należało w każdym razie oddalić w okolicznościach niniejszego przypadku.
- 137 Część szóstą jedyne zarzutu odwołania należy zatem oddalić jako bezskuteczną, a w każdym razie bezzasadną.
- 138 Ponieważ żadna z części jedyne zarzutu odwołania nie została uwzględniona, odwołanie należy oddalić w całości.

V. W przedmiocie kosztów

- 139 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu postępowania, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 wspomnianego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- 140 Ponieważ w niniejszym przypadku Komisja wniosła o obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania, a wnosząca odwołanie przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami poniesionymi w ramach niniejszego postępowania odwoławczego i kosztami postępowania przed Sądem.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Banco Santander SA zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy